

творчої праці, пов'язаної з міжособистісними відносинами; зростанням ролі кожного професіонала і появою потреби в узгодженні дій і розумінні один одного фахівцями з різних областей і різних соціальних груп; усвідомленням спілкування, як важливої частини ефективної трудової діяльності у професіях соціономічного типу; формуванням нових вимог до професіоналізму, в тому числі – комунікативної компетентності, як показника майстерності фахівця. В результаті проведення дослідження виокремлено інваріантні мовні формули, що сприяють підвищенню ефективності міжособистісного спілкування у професійній соціономічній діяльності та його корекції шляхом впливу на мовну свідомість фахівців соціономічного профілю. Отримані емпіричні дані дозволяють стверджувати, що структурно-семантичні особливості мовного діалогу, як монорематичного висловлювання, залежать як від рівня мовної культури, так і від особистісних особливостей фахівців соціономічного профілю. Розширилася область розпізнавання професійної деформації за допомогою дослідження мовних формул, що, з одного боку, зберігає ресурси фахівця, дозволяє уникнути синдрому професійного вигорання, з іншого – запобігає збою у міжкультурній комунікації фахівців соціономічного профілю.

Ключові слова: моделювання, міжособистісне спілкування, діалогічне спілкування, професії соціономічної галузі.

Жигаренко Ігор Євгенович – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри практичної психології та соціальної роботи, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля;

Zhigarensko Igor – Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Practical Psychology and Social Work, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University.

UDC 37.07:37.091.2 DOI: <https://doi.org/10.33216/2219-2654-2019-50-3-1-106-113>

Biletskyi P.S. (ORCID 0000-0003-2591-5031),

Zavatska N.E. (ORCID 0000-0001-8148-0998),

Bokhonkova Yu.O. (ORCID 0000-0003-2549-0483),

Fedorova O.V. (ORCID 0000-0002-8254-7629)

Zhurba A.M. (ORCID 0000-0003-3374-3612)

THE PROBLEM OF PERSONAL DESTRUCTION AND PROFESSIONAL HEALTH CARE IN THE MODERN SOCIETY

The article shows that under the personal destructions understand the pathological process of destruction of the structure of the individual or its individual elements. Personal destructions include such formations of the human psyche that create

barriers in its contacts with others and thus complicate the realization of their own goals. The main types of destructive changes in personality include pathological deformation of personal needs and motives, destructive changes in character and temperament, violations of volitional regulation of behavior, systems of interpersonal relationships, formation of inadequate self-esteem. Among the leading forms of personal destruction are partial and deep personal destruction, as well as temporary (transient), with the subsequent restoration of the functioning of all structural components of the personality, and progressive (irreversible), followed by a personal defect. It is established that personal destructions can be as a result of self-destructive activity of the person, as well as purposeful external influence, or as a result of psycho-traumatic and crisis situations, in particular loss of a person's disability. The negative (crisis) type of personal attitude of the examinees to the situation of temporary disability is defined, which distinguishes the unpreparedness for its adoption, consideration of the existing conditions as crisis with distortion of life plans and prospects, and the adaptive (constructive) type, with adequate assessment of the current situation adoption, formation of an adaptive model of behavior. It is established that the determinants of personal destruction are social and psychological characteristics that cause negative changes in the cognitive, emotional, semantic and communicative spheres of personality. As indicators of the destruction of the cognitive sphere of the personality are rigidity, limited thinking and conservatism; emotional sphere - psycho-emotional exhaustion, emotional instability; the semantic sphere - reduction of personal achievements, insufficient cognitive activity, the communicative sphere - social distance, reduction of interpersonal contacts, seclusion and self-centeredness.

Key words: *personality, personal destruction, occupational health, modern society.*

Introduction. The transformations that are currently taking place in the modern society are raising the demands for social and professional mobility of the individual and for their successful adaptation. Particular attention should be paid to social groups that are in a situation of disability, including temporary. Due to the possibility of their personal destructions under the influence of the disability crisis, as well as to increase the effectiveness of their inclusion in active social life, it is urgent to study the identified problem in young and mature people, whose health status allows to implement a number of social and psychological measures. The validity of this approach is also determined by the fact that this contingent of persons is sufficiently active in the field of social contacts, career and professional development. Therefore, the issue of overcoming their personal destructions in conditions of temporary disability and effective integration in society is relevant for social psychology (Zhurba, Zavatska, 2014).

Analysis of research and publications. Research on these issues has mostly been related to the medical and social aspects of working with disabled persons and persons

with disabilities. The conceptual ideas of the modern concept of rehabilitation and the adaptive potential of such persons were revealed by K. Afonina, R. Voitenko, T. Dobrovolskaya, M. Kabanov, S. Milyutin, N. Shabalina, etc. ; social manifestations of disability crisis and conditions of its prevention were studied by T. Avdeev, S. Erin, V. Semenov, etc. ; theory and practice of social protection of the disabled are covered in the works of R. Borovsky. Dialectics of the relations between the main factors of compensation of personal deviations - biological and social, - M. Zemtsova considered. O. Yarskaya-Smirnova and P. Romanov investigated the specifics of social construction of disability.

Among the psychological researches on this issue we should mention the works of O. Zotova, I. Kulagina, M. Litvak, M. Khvattsev, which considered a number of factors that complicate the social ties of the individual in society and hinder its integration. Psychological features of social and labor rehabilitation of man revealed by N. Konovalova. Reflexive Aspects of Self-Determination of Personality in Complex Situations, In particular Conditions of Illness, were studied by O. Litvinova. Psychological peculiarities of life plans of disabled people in crisis situations and their self-isolation are covered in the researches of Yu. The problem of socialization of disabled young people was solved by M. Suslova. Socio-psychological determinants of occupational and personal deformities of a person are defined by T. Nedurova. An analysis of the experience of human loss of work and the dynamics of mental states caused by unemployment, carried out G. Boyko, N. Koroblyova, V. Moskvina.

Thus, despite a number of existing scientific studies on this problem, the specificity of overcoming personal destructions in conditions of temporary disability by a person has not yet been the subject of a comprehensive socio-psychological research. Outside the attention of scientists, it remains to determine the indicators and criteria by which the level of social and psychological deformation of an individual could be estimated under such conditions and to develop an effective program for its correction.

Outline of the main research material. Analysis of approaches to the classification of forms of personal destruction showed that researchers (Y. Alexandrovsky, L. Antsiferova, D. Bright, F. Jones, N. Zavatska, O. Konopkin, N. Maksimova, L. Shestopalova) usually distinguish: partial personal destruction accompanied by deformation of personal needs and motives, namely frustration of basic needs for safety, security, belonging to a social group, affection, attention and love on the part of others; changing the content of needs and motives, their structure; destructions in character and temperament with slowing of the rate of mental reactions, increase of emotional excitability, increase of introversion, increase of rigidity, complications of communication, adaptation to social conditions; violations of volitional regulation of behavior and interpersonal relationships, formation of inadequate self-esteem, and deep personal destructions with significant intellectual decline, amnesic

disorders, personality critical disorders and other psychopathology. A. Megrabian distinguishes temporary (transient) personal destructions, with the subsequent restoration of functioning of all structural components of the personality, and progressive (irreversible), with the subsequent personal defect.

It is stated that the prospects that are open to the person include not only positive but also negative possibilities, up to self-destructions, which can be promoted by long-term, intensively expressed affective experiences, unfavorable conditions of socialization, illnesses accompanied by disability. F. Bassin, F. Berezin, R. Lazarus, O. Mitcherlykh, V. Myasishchev and others pointed out the role of such stressful, psychotraumatic situations in the formation and development of personal destructions. Recently, the concept of V. Mendelevich has become widespread, according to which the correct choice of coping strategies in a stressful situation, in particular the loss of a person's capacity for work, requires its cognitive evaluation, forecasting (anticipation) of a possible result. Therefore, it is advisable to study the functioning of these mechanisms in unity.

It is found that the concept of stress, which is used to refer to the specificity of the person's experiences in the situation of disability, is less justified than the use of the concept of "crisis" (G. Boyko). The very concept of "crisis" makes it possible to analyze the ambiguity of its impact on the individual. It is established that the experience of applying the concept of "crisis" in this context is already present in psychological science (J. Verna, M. Dmitriev, O. Korchevna, T. Chuikov and others). It is determined that the use of the concept of crisis for the period of disability is important for us in view of the fact that, first, it emphasizes the moment of equilibrium, the individual originality of the experiences of such period; second, it allows us to consider the internal transformations that a person makes in the course of his experience; thirdly, the concept of crisis makes it possible to consider disability not only as a fact of a person's life, but as an event that may mark a specific phase of his or her life path. It is justified that this approach allows us to move from the analysis of individual events to a higher level - the analysis of a holistic subjective picture of the life path of the individual as a mental image, which reflects its spatio-temporal characteristics (significant events of the past, present and future, their cause and effect) (Zhurba, 2015).

It has been stated that the social situation of development during the period of disability is usually negatively characterized by researchers (T. Avdeeva, R. Voitenko, T. Dobrovolska, Y. Elanskiy, M. Kabanov, C. Milyutin, O. Smirnova, N. Shabalina). Determination of the status of disabled person is related to narrowing of his social contacts, change or loss of work, inability to work in the existing specialty, transition of a person to the position of a guardian of the family (G. Boyko, N. Koroblyova, V. Moskvina, T. Nedrueva, M. Suslov). A complex issue is the attitude towards the incapacitated persons from the side of society, which is manifested in the phenomenon

of "social disadvantage" and in ignoring their problems. The significance of the topic under study is determined by the ambiguity and the situation of disability itself. On the one hand, in the normative documents such disability is considered as a temporary period, given to a person for carrying out possible rehabilitation measures, for developing compensatory mechanisms. On the other hand, as a result of the determination of disability, it creates a new way of life and lifestyle, which may need attention from specialists in connection with the emergence of personal destruction. In addition, the destructive impact of the disability crisis can be manifested in socio-psychological changes in the personality, which distort the positive exit from situations aimed, in particular, at the formation of dependent behavior, escape from reality, etc.

These aspects of the problem also apply to the temporarily disabled, which necessitates a thorough study of the specifics of such a situation as the crisis period of a person's life path. It will allow to predict this phenomenon, to develop diagnostic, psychoprophylactic and rehabilitation measures, to build social work, first of all in case of personal destructions connected with temporary disability.

Conclusions. Theoretical and methodological analysis of approaches to the problem of research showed that under personal destructions understand the pathological process of destruction of the structure of the individual or its individual elements. Personal destructions include such formations of the human psyche that create barriers in their contacts with others and thus complicate the realization of their own goals. The main types of destructive changes in personality include pathological deformation of personal needs and motives, destructive changes in character and temperament, violations of volitional regulation of behavior, systems of interpersonal relationships, formation of inadequate self-esteem. Among the leading forms of personal destruction are partial and deep personal destruction, as well as temporary (transient), with the subsequent restoration of the functioning of all structural components of the personality, and progressive (irreversible), followed by a personal defect. It is established that personal destructions can be as a result of self-destructive activity of the person, as well as purposeful external influence, or as a result of psycho-traumatic and crisis situations, in particular loss of a person's disability.

The negative (crisis) type of personal attitude of the examinees to the situation of temporary disability is defined, which distinguishes the unpreparedness for its adoption, consideration of the existing conditions as crisis with distortion of life plans and prospects, and the adaptive (constructive) type, with adequate assessment of the current situation adoption, formation of an adaptive model of behavior.

It is established that the determinants of personal destruction in terms of temporary disability are social and psychological characteristics that cause negative changes in the cognitive, emotional, semantic and communicative spheres of personality. As indicators of the destruction of the cognitive sphere of the personality are

rigidity, limited thinking and conservatism; emotional sphere - psycho-emotional exhaustion, emotional instability; the semantic sphere - reduction of personal achievements, insufficient cognitive activity, the communicative sphere - social distance, reduction of interpersonal contacts, seclusion and self-centeredness.

Білецький П.С., Завацька Н.Є., Бохонкова Ю.О., Федорова О.В., Журба А.М.

ПРОБЛЕМА ОСОБИСТІСНИХ ДЕСТРУКЦІЙ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ СУЧАСНОГО СОЦІУМУ

В статті показано, що під особистісними деструкціями розуміють патологічний процес руйнування структури особистості або окремих її елементів. До особистісних деструкцій відносять такі утворення психіки людини, які породжують бар'єри в її контактах із оточуючими та ускладнюють тим самим реалізацію власних цілей. До основних видів деструктивних змін особистості належать патологічна деформація особистісних потреб і мотивів, деструктивні зміни характеру й темпераменту, порушення вольової регуляції поведінки, системи міжособистісних відносин, формування неадекватної самооцінки. Серед провідних форм особистісних деструкцій виокремлюють часткові та глибокі особистісні деструкції, а також тимчасові (минуці), з подальшим відновленням функціонування всіх структурних компонентів особистості, її прогредієнтні (незворотні), з наступним особистісним дефектом. Встановлено, що особистісні деструкції можуть бути як результатом аутодеструктивної діяльності людини, так й цілеспрямованого зовнішнього впливу, або наслідком психотравмуючих і кризових ситуацій, зокрема втрати людиною працездатності. Визначено негативний (кризовий) тип особистісного ставлення досліджуваних до ситуації тимчасової втрати працездатності, який відрізняє неготовність до її прийняття, розгляд наявних умов як кризових зі спотворенням життєвих планів і перспектив, та адаптивний (конструктивний) тип, із адекватною оцінкою ситуації, що склалася, її прийняттям, формуванням адаптивної моделі поведінки. Встановлено, що детермінантами особистісних деструкцій є соціально-психологічні характеристики, які зумовлюють негативні зміни когнітивної, емоційної, смислової та комунікативної сфер особистості. В якості індикаторів деструкцій когнітивної сфери особистості виступають ригідність, обмеженість мислення і консерватизм; емоційної сфери – психоемоційне виснаження, емоційна нестійкість; смислової сфери – редукція особистісних досягнень, недостатня пізнавальна активність, комунікативної сфери – соціальне дистанціювання, зниження міжособистісних контактів, замкнутість та центрованість на собі.

Ключові слова: особистість, особистісні деструкції, професійне здоров'я, сучасний соціум.

Література

1. Журба А. М. Аналіз понятійного конструкту «особистісні деструкції» в науковій літературі. *Актуальні проблеми психології: зб. наук. праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України*. К.: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2015. Вип. 42. С. 16 – 21.

2. Журба А. М. Людина у соціально-психологічному вимірі: проблема тимчасової непрацездатності. *Матеріали ІХ міжнар. наук.-практ. конф. «Інституціональні перетворення в суспільстві: світовий досвід і українська реальність»*, 18-19 верес. 2014 р., м. Мелітополь. Мелітополь: МІДМУ «КПУ», 2014. С. 92 – 94.

References

1. Zhurba A. M. (2015) Analiz poniatiinoho konstruktuv «osobystisni destruktсии» v naukovii literaturi. [Analysis of the conceptual construct "personal destructions" in the scientific literature.]. *Aktualni problemy psykholohii : zb. nauk. prats Instytutu psykholohii imeni H.S. Kostiuka NAPN Ukrainy – Actual problems of psychology: Coll. Sciences. Proceedings of the GS Psychology Institute Kostyuk NAPN of Ukraine*. K. :. *GS Kostyuk Institute of Psychology, National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine*. K.: Instytut psykholohii imeni H. S. Kostiuka NAPN Ukrainy. Vyp. 42. S. 16 – 21.

2. Zhurba A. M., Zavatska N.E. (2014) Liudyna u sotsialno-psykholohichnomu vymiri: problema tymchasovoi nepratsezdatnosti. [Man in the socio-psychological dimension: the problem of temporary disability]. *Materialy IKh mizhnar. nauk.-prakt. konf. «Instytutsionalni peretvorennia v suspilstvi: svitovyi dosvid i ukrainska realnist» - Materials IX International. Research Practice Conf. «Institutional Transformations in Society: World Experience and Ukrainian Reality»*, 18-19 veres. 2014 r., m. Melitopol. Melitopol: MIDMU «KPU». S. 92 – 94.

Білецький Павло Степанович – здобувач кафедри практичної психології та соціальної роботи, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля;

Завацька Наталія Євгенівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та соціальної роботи, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля;

Бохонкова Юлія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології та соціології, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля;

Федорова Олена Вікторівна – кандидат економічних наук, декан факультету Гуманітарних наук, психології та педагогіки, доцент кафедри

практичної психології та соціальної роботи, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля;

Журба Анатолій Миколайович – кандидат психологічних наук, доцент кафедри менеджменту Міжрегіональної Академії управління персоналом, м. Сєвєродонецьк.

Biletskyi Pavel – Candidate of Psychology and Social Work, Department of Volodymyr Dahl East Ukrainian National University;

Zavatska Nataliya – Doctor of Psychological Sciences, Professor, Head of the Department of Practical Psychology and Social Work, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University;

Bokhonkova Yuliia - Doctor of Psychological Sciences, Professor, Head of the Department of Psychology and Sociology, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University;

Fedorova Elena - Candidate of Sciences (Economics), Dean of the Faculty of Humanities, Psychology and Pedagogy, Associate Professor of the Department of Practical Psychology and Social Work, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University;

Zhurba Anatoliy - Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor of the Department of Management, Interregional Academy of Personnel Management, Severodonetsk.

UDC 811.111 + 811.161.2

DOI: <https://doi.org/10.33216/2219-2654-2019-50-3-1-113-123>

Zavatsky Yu.A.

THE IMPACT OF ADVERTISING TEXT ON SOCIAL MOBILITY OF THE PERSON IN THE COORDINATES OF MODERN PARADISMS

ORCID: 0000-0003-1860-9503

The article is devoted to highlighting the specifics of the impact of advertising text on minors in a transformational society. The relevance of studying the specificity of the impact of advertising text on minors is associated with the lack of understanding of the problem of advertising influence, as a holistic phenomenon involving a variety of psychological areas of minors; lack of empirical research on the features of the course of cognitive processes directly in the study of the impact of advertising text; with considerable interest in the study of the perception of advertising, opportunities to increase the effectiveness of its impact and the choice of its best means. To achieve this goal, an analysis and synthesis of scientific literature